

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 64.707.054
Національного університету цивільного
захисту України д. держ. упр., професору
Заслуженому працівнику освіти України
Домбровській С.М.

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Вітовецького Віктора Олександровича
«Публічне регулювання реформування закладів вищої освіти на прикладі
ДСНС України», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування

Актуальність обраної теми дослідження. Модель системи освіти обумовлена не лише потребами соціальної дійсності і стратегічними цілями суспільства, але і несе в собі історичну пам'ять про свій розвиток і становлення. Тому в процесі соціальних трансформацій вибір найбільш адекватної моделі, що відповідає як внутрішнім, так і зовнішнім потребам держави, важливе завдання, що має на меті створення чітко функціонуючого механізму, який формує тип особи, яка відповідає цьому соціальному замовленню. Відбуваються корінні зміни не лише в організаційних формах діяльності закладів вищої освіти (далі ЗВО), змісті підготовки фахівців і тематиці наукових робіт, але і в природі вищої школи, економічному житті держави, взаємовідносинах ЗВО з іншими сферами громадського життя. Радикально трансформується сам спосіб розвитку вищої освіти.

Проблема вдосконалення якості підготовки фахівців у закладах вищої освіти ДСНС України стоїть в числі найбільш актуальних.

Основні наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертації, ступень її обґрунтованості і достовірності.

Мета, поставлена дисертантом, досягається завдяки вирішенню комплексу наукових завдань, зокрема:

- визначити систему проектування напрямів реформування закладів вищої освіти;
- оцінити напрями публічного регулювання системи професійної підготовки фахівців закладів вищої освіти ДСНС України;
- систематизувати зарубіжний досвід публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти;
- обґрунтувати підходи до моделювання публічного регулювання реформування закладів вищої освіти ДСНС України;
- удосконалити шляхи публічного регулювання підготовкою фахівців в закладах вищої освіти ДСНС України;
- виокреслити основні методи підвищення ефективності публічного регулювання реформування закладів освіти ДСНС України.

Для реалізації мети й завдань дослідження використовувалася сучасна наукова методологія, заснована на принципах: сходження від абстрактного до конкретного, єдності початку дослідження й початку розвитку об'єкта, збігу логічного й історичного, збіжності законів розвитку об'єкта й законів його пізнання тощо. В основу методології дослідження було покладено системний підхід, методологічна специфіка якого визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, що її забезпечують, на виділення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта і зведення їх у єдину теоретичну картину. Автором використано низку *наукових методів*, зокрема:

- соціологічний метод, що застосовувався для більш точного виміру й оцінювання процесів формування та взаємного впливу систем вищої освіти України та професійної підготовки кадрів цивільного захисту України.

– гіпотетико-дедуктивний метод, який став необхідним моментом формування методології дисертаційного дослідження і дав змогу сформулювати гіпотезу дослідження, побудувати евристичні моделі публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України. Дедуктивний доказ висунутої гіпотези дослідження не тільки підтвердив правильність формування його методології, справедливості висновків, а й дав можливість також висунути й верифікувати практичні рекомендації з удосконалення досліджуваного об'єкта.

– структурно-функціональний аналіз, сутність якого полягає у виділенні елементів системи публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України;

– діалектичний підхід і системний метод, на основі яких в загальному механізмі управління системою вищої освіти в Україні обґрунтовано та розкрито сутнісні особливості, які впливають на процес модернізації механізмів публічного регулювання професійною освітою кадрів цивільного захисту;

– ряд порівняльних методів, що надали можливість аналізу публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України;

– статистичний метод, що дав змогу розкрити реальні й точні факти стану досліджуваного об'єкта;

– прогностичний метод, за допомогою якого визначено більш віддалені перспективи його розвитку;

– теоретико-концептуальний метод, що визначив напрям дослідження, втілений в аналізі функцій, структури та параметрів об'єкта, та дав змогу позначити, осмислити, описати та порівняти роль публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України.

Дисертаційне дослідження спирається на аналіз зарубіжних і вітчизняних наукових джерел, у тому числі інтернет-ресурсів.

Наукова новизна одержаних результатів у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що:

вперше:

– комплексно обґрунтовано напрями публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України у частині розширення завдань і вдосконалення системи освіти, адміністрування чисельності і спеціалізації закладів, впровадження в освітній процес новітніх технологій, підвищення вимог та навчання впродовж усього життя викладачів, інтеграції в європейський освітній простір та посилення взаємодії закладів вищої освіти з базами практики курсантів, підвищення якості і ефективності системи вищої освіти тощо;

удосконалено:

механізм впровадження зарубіжного досвіду публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти що передбачають оцінку ефективності освітніх послуг на основі узгодженого, збалансованого формування конкурентоспроможного ринку освітніх послуг та ринку праці, а також організацію і координацію управління міжнародною діяльністю вищої школи

методи підвищення ефективності публічного регулювання реформування закладів освіти ДСНС України як складної соціально-економічної динамічної системи на основі системного підходу до управління використанням сукупності сучасних засобів і методів управління складними організаційними системами, із застосуванням інформаційних технологій;

набуло подальшого розвитку:

удосконалення шляхів публічного регулювання підготовкою фахівців в закладах вищої освіти ДСНС України, що передбачає формування ділового потенціалу з урахуванням оцінки ресурсного потенціалу, ефективності управління ЗВО, його маркетингової активності щодо підвищення результативності та ефективності навчального процесу, забезпечення його динамічного розвитку шляхом зміни всіх компонентів;

система проектування напрямів реформування закладів вищої освіти, що заснований на принципах взаємодії зовнішніх і внутрішніх ефектів та передбачає: моніторинг викликів зовнішнього та внутрішнього середовища, формування передумов для нарощення дослідницьких потужностей, переорієнтацію внутрішньої культури на інноваційне та наукове підприємництво.

Практичне значення одержаних результатів дослідження. Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України.

Теоретичні та практичні напрацювання автора використовуються в ДСНС України при впровадженні Концепції МВС України з реформування закладів вищої освіти ДСНС України (довідка про впровадження № 05-5484/16 від 13.03.2024).

Практичні рекомендації автора використовуються Міністерством освіти і науки України при моніторингу якості підготовки фахівців закладами освіти зі специфічними умовами навчання (довідка №012-05/138 від 22.01.2024 р.)

Повнота викладу основних положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях дисертанта Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України, а також за кордоном.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 9 наукових працях, у тому числі – 4 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в зарубіжному виданні, 5 – тез конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3, 45 др.арк. У наукових працях в повній мірі відзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Загальні висновки до дисертації відповідають її змісту, конкретно висвітлюючи отримані наукові та практичні результати. Слід зазначити, що дисертація є закінченою науковою працею, в якій містяться нові наукові доробки, що мають певну теоретичну та практичну цінність.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертаційного дослідження. Оцінюючи в цілому позитивно прорецензовану дисертаційну роботу, маємо певні зауваження:

1. Дисертаційна робота значно могла виграти, якщо б автор показав за допомогою яких механізмів запроваджується закордонний досвід публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти.

2. Обґрунтування актуальності дисертації необхідно було б посилити основними Законами України та нормативно-правові актами з обраної теми.

Втім, висловлені зауваження і побажання в цілому не зменшують позитивної оцінки дисертаційного дослідження Вітовецького Віктора Олександровича.

Загальна оцінка дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Вітовецького Віктора Олександровича «Публічне регулювання реформування закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України» є завершеним науковим дослідженням, що вирішує науково-прикладне завдання, щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічного регулювання реформуванням закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України.

Представлена дисертаційна робота на тему «Публічне регулювання реформування закладів вищої освіти на прикладі ДСНС України» відповідає

вимогам постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження порядку присудження наукового ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року №44, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі публічного управління та адміністрування за спеціальністю за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Офіційний рецензент:

доктор наук з державного управління,
старший дослідник, провідний науковий співробітник
наукового відділу з проблем управління
у сфері цивільного захисту
навчально-науково-виробничого центру
Національного університету
цивільного захисту України

С.А. Мороз

